

Text Zdena Motyginová
Foto Marta Ciesielska

Kateřina Santarová, jedna z českých jezdeků, zabývající se metodami přirozené komunikace, byla pozvána do Polska na akci Myslac o koniu. Zde se zúčastnila, jako jedna ze tří mezinárodních trenérů, závodů trenérů mladých koní. A tak se jí zeptáme na několik postřehů k tomuto tématu.

Kateřina Santarová: Základem všeho je vzájemná komunikace

Jistě není pochyb, že veškerá budoucí práce koně, ať se jedná o sport nebo hobby ježdění, stojí a padá na dobré přípravě v úplném začátku jeho soužití s člověkem. Co je však tou nejpodstatnější věcí, kterou bychom měli při práci s mladými koňmi dodržovat?

Tím nejdůležitějším prvkem a naprostým základem při jakékoli práci s koňmi, a o to více při práci s mladými koňmi, je vzájemná komunikace. Velmi často se v dnešní době mluví o „přirozené komunikaci“ jako jedné z mnoha cest, jak vycházet s našimi koňmi. Jednou mi byla položena velmi zajímavá a podstatná otázka „Co je vlastně na té přirozené

komunikaci přirozené?“. Má odpověď zněla „právě a jenom ta komunikace“. Je nesmírně důležité naslouchat tomu, co nám kůň říká, na co se nás ptá, přemýšlet nad jeho odpovědí a následně se zachovat tak, aby to vůči

⇒ Když kůň zvládne strach z nového a zůstává v klidu, můžeme přikročit ke cvičení, kdy kůň danou věc následuje a tím si k ní i k nám vytváří ještě více důvěry.

⇒ Když si kůň zvyká na nové předměty ve svém okolí, je důležité nechat mu prostor na vyjádření jeho pocitů.

⇒ Jakmile k nám kůň důvěru získá, můžeme ho pak postavit do jakkoli náročné situace, aniž bychom ztratili jeho kontakt s námi.

němu bylo spravedlivé a aby mu byla poskytnuta možnost volby pro to, co se nám rozhodne dát zpět jako odpověď. Je to věc, která by neměla být používána pouze jako technika k dosažení nějakých výsledků. Mělo by se to stát naprostým základem veškerého každodenního přístupu ke koni, ať se jedná o koníka na projížďky do lesa, nebo prvotřídního sportovního koně.

Mluvíte o tom, že máme být ke koni spravedliví a dát mu možnost volby. Nevytvoří to u koně návyky chování, které je pro nás nežádoucí?

Nevytvoří. Kůň je stádové zvíře a jeho instinkty mu radí, že má-li vedle sebe schopnějšího koně, nejlepším řešením pro jeho přežití je se mu podřídit. Pro nás to pak znamená to, že budeme-li v očích koně zodpovědní, spolehliví, spravedliví a budeme naslouchat jeho potřebám, on se rád vzdá svého vedení a bude následovat nás.

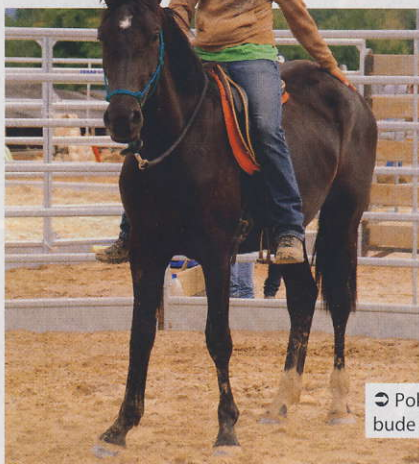
Koně kvůli svému přežití velmi sledují vše, co se kolem nich děje. A sledují stejně tak nás, naše chování a naše reakce na ně samotné. V momentě, kdy jsme k našim koním nespravedliví, kdy je tlačíme do něčeho, o čem oni nejsou přesvědčeni, že je správné, nebo kdy je trestáme za věci, které špatně po-

chopili, nikdy se nemůžeme v jejich očích dostat do pozice vůdce. A to je paradoxně přesně ten moment, kdy ztrácíme jejich poslušnost a soustředěnost a kdy se koně stávají sami svými vůdci – a to jsou ti koně, které tak rádi nazýváme „problémoví“. Nejvíce těchto problémů se objevuje kvůli špatnému přístupu lidí k mladým koním. Na koně je v těchto momentech vyvíjen velký tlak, jsou tlačeni do věcí, kterým nerozumí, jimž nevěří, do věcí, z nichž mají dokonce strach. A to zrovna v době, kdy opouští svůj svobodný život a mají se už navždy stát spolehlivými společníky člověka. Jedinou správnou cestou, jak opravdu vybudovat u koně kladný vztah k člověku a k veškeré budoucí práci, je poskytnout mu pocit bezpečí, důvěry,

➔ Před samotným obsedáním je dobré koni ukázat situaci, ve které se budete nacházet po tom, co na něj nasednete, aby si zvykl, že vám může důvěřovat, i když se posunete o kousek výš.

pohodlí a dát mu možnost projevit to, co opravdu cítí. Nechat ho vyjádřit jeho emoce a potom jako rodič naslouchat a poskytnout oporu pro jeho další kroky a odhodlání ke společné práci.

Jak tedy správně začít práci s mladým koněm?

Když začínáme pracovat s koněm, měli bychom si nejprve na začátku každého setkání uvědomit, co si o té práci náš kůň opravdu myslí, a je skutečně důležité být k sobě upřímní. Jedinou cestou je sledovat reakce koně, sledovat to, co si kůň o naší společné práci myslí. Vidíme-li na koni, že s námi nechce být, že jeho prioritou je odejít zpět ke koním, nevnímat nás,

pak to musíme brát jako jasnou zprávu o tom, že nás kůň absolutně nebere jako vůdce, že nám nedůvěřuje a že je tam sám za sebe. Jakákoliv práce v tomto momentě bude v koni vyvolávat velký stres. Musíme tedy nejprve koně přesvědčit o tom, že by si nás mohl všimnout, jelikož jsme ochotni mu v jeho nespokojené situaci pomoci.

➔ Pokud předchozí práce probíhala dobře a vy jste v žádné chvíli neztratili důvěru a snahu svého koně, bude i samotné obsedání probíhat v naprostém klidu, bez jakéhokoli nátlaku a stresu pro koně.

Jasně tedy je, že je pro nás prioritní vztah s koněm, ale jak tedy koně něčemu učit, aniž bychom toto pouto mezi námi zničili?

Když kůň porozumí tomu, že mu bude v naší společnosti lépe, že u nás bude v bezpečí, pak jej můžeme začít žádat o různé ústupky z jeho pohodlí. A je opravdu jedno, zda se jedná o první osedlání, cválání nebo projetí složitějšího parkuru. V každý moment musíme být ochotni nechat koně dělat chyby, s klidnou myslí mu dál a dál ukazovat, že když to udělá jinak, bude to mnohem lepší. Netrestat ho za to, že dělá něco jinak, než bychom chtěli, ale zamyslet se nad tím, co nám tím chce říct. Kdykoli být rozhodnutí vrátit se o krok zpátky, když u koně vidíme zaváhání, a jako prioritu mít vždy váš vzájemný vztah. Jedině tak pak budete mít mladého koně, u kterého získáte pocit, že vaše myšlenky a požadavky jsou stejně tak myšlenkami koně a on bude rád spolu s vámi stoupat k mnoha úspěchům.

➔ Pauza během práce za dobře provedený úkol je pro koně velmi motivující. Zde vidíte, že klisna stále zůstává, i přes možnost odejít, v blízkosti člověka.